

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan Stanisław
Nazwisko: Gajda
Miejsce urodzenia: Leonów
Data urodzenia: 26-10-1952
Imię ojca: Waclaw
Imię matki: Zofia
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Jan Gajda, mieszkaniec Kozienic zatrudniony w miejscowej elektrowni, występuje w aktach Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Remont” prowadzonej od 16.07.1980 do 14.04.1981 przez Wydz. IIIA KWMO w Radomiu pod nr. 6451. Sprawa dotyczyła sytuacji w Elektrowni „Kozienice”, której pracownicy okazywali niezadowolenie z powodu niskich płac i innych kwestii, organizowali spotkania z dyrekcją i przekazywali swoje postulaty. W notatce służbowej z 9.09.1980 Jan Gajda został zaliczony do grona 4 najaktywniejszych osób „w sprawach nowych związków zawodowych”, a w meldunku z 13.09.1980 odnotowano, że znalazł się w powołanym 2 dni wcześniej zespole (SB zidentyfikowało 16 jego członków), który miał działać przy razie zakładowej i kontrolować realizację przez dyrekcję Elektrowni „wniosków wysuniętych przez załogę”, ale wedle SB zamierzał usamodzielnic się i „przekształcić w niezależne związki zawodowe”.</p>	IPN Ra 08/616 (617/IV), k. 29, 110, 115, 123.	
<p>Jan Gajda, mieszkaniec Kozienic, jest wymieniony w materiałach Wydz. Śledczego KWMO w Radomiu z lat 1976-1982 dotyczących postępowań w sprawie „rozpowszechniania wiadomości szkodliwych dla interesów PRL” w województwie radomskim. W notatce służbowej funkcjonariusza MO z 1.11.1981 odnotowano, że Jan Gajda tego dnia został zatrzymany o godz. 5.50 na ul. Głowaczewskiej w Kozienicach, gdy na ogrodzeniu Szkoły Podstawowej nr 2 naklejał plakaty dotyczące zbrodni w Katyniu. Podczas przeszukania w kozienickiej komendzie MO znaleziono u niego 400 ulotek sygnowanych przez Konfederację Polski Niepodległej (KPN): „Śp. Ofiary Katynia. Święto Zmarłych. Oni także byli ludźmi!!! KPN” i „Polaku!!! Pamiętaj tak także ich święto!!! Katyń. KPN”. Po ustaleniu danych osobowych Jan Gajda został zwolniony.</p>	IPN Ra 04/248 (249/III), t. 14, k. 275.	

Jan Gajda, mieszkaniec Kozienic, od 26.03.1982 został objęty Kwestionariuszem Ewidencyjnym (KE) krypt. „Daga” prowadzonym przez Wydz. V KWMO w Radomiu pod nr. 8143. Poddany inwigilacji jako dawny działacz Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Elektrowni „Kozienice” i członek Konfederacji Polski Niepodległej, który mimo ogłoszenia stanu wojennego i przeprowadzenia z nim rozmów „profilaktycznych i ostrzegawczych” 17.12.1981, 11. i 12.01.1982 „nie zaprzestał wrogich działań” i miał organizować bliżej nieokreślone „wrogie akcje” i „nielegalne kolportowanie ulotek”. Scharakteryzowany jako człowiek niechętny wszystkiemu „co związane było z władzą ludową oraz socjalizmem”, który po utworzeniu „Solidarności” uczestniczył „we wszelkich wrogich i innych działaniach «Solidarności», które mierzyły w ustrój”. Był ponadto „jednym z redaktorów wydawanego w Elektrowni biuletynu, który w treści swojej w sposób rażący atakował obecną rzeczywistość, a nadto był pismem nielegalnym”. Po kolejnej rozmowie „profilaktyczno-ostrzegawczej” 18.05.1982, w czasie której „po prostu nie chciał w ogóle rozmawiać” i okazywał „bardzo negatywną postawę”, funkcjonariusz SB wnioskował o jego internowanie „dla uspokojenia negatywnych nastrojów w Elektrowni Kozienice”. Internowany 20.05.1982, a jego mieszkanie przeszukano. Po zwolnieniu z ośrodka odosobnienia wezwany do KWMO w Radomiu na kolejną rozmowę ostrzegawczą 11.10.1982. W aktach sprawy kopia oświadczenia Jana Gajdy z 8.11.1982, że ubiega się o wyjazd na pobyt stały do Stanów Zjednoczonych Ameryki, ponieważ nie może się „pogodzić z obecnie panującym stosunkami w kraju”. Otrzymał zgodę na wyjazd i 24.01.1983 wraz z żoną przez RFN wyjechał do USA. Mimo opuszczenia kraju prowadzenie KE było kontynuowane i 23.05.1983 przejął je RUSW w Kozienicach. Wniosek o zakończenie sprawy z 15.08.1983 z racji wyjazdu Jana Gajdy na emigrację został zatwierdzony 25.08.1983. Materiały złożone 26.10.1983 w archiwum Wydz. „C” WUSW w Radomiu pod nr. 480/II. W inwigilacji wykorzystywano agenturę. Z racji prowadzenia sprawy Jan Gajda został odnotowany w kartotece zagadnieniowej Wydz. „C” KWMO w Radomiu w dziale XII „Wroga propaganda” i dziale XVII „Wydarzenia grudniowe 1981”.

IPN Ra 05/412 (480/II).

Jan Gajda, pracownik Elektrowni „Kozienice”, został internowany 20.05.1982 na wniosek Wydz. V KWMO w Radomiu, ponieważ „istnieje uzasadnione podejrzenie, iż nie przestrzega porządku prawnego PRL”. Zatrzymany 18.05.1982 o godz. 17.30 „do wyjaśnienia odnośnie działalności związkowej w «Solidarności»” po wprowadzeniu stanu wojennego. Określony przez SB jako aktywny członek Konfederacji Polski Niepodległej (KPN), uczestnik akcji plakatowania Kozienic „wrogimi materiałami”, kolporter ulotek i autor artykułów z „fałszywymi danymi” w zakładowej gazecie, inicjator zbiórek pieniężnych dla internowanych i poszukiwanego przez SB działacza KPN. Ponieważ podczas rozmowy ostrzegawczej „nie chciał absolutnie nawiązać dialogu”, funkcjonariusz SB wnioskował następnego dnia tj. 19.05.1982 o internowanie Jana Gajdy, ponieważ jego pozostawanie w miejscu pracy „będzie nadal eskalować niepokoje społeczne, tym bardziej, że kilkakrotne rozmowy profilaktyczne nie odniosły skutku”. Osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Kielcach. Skorzystał z przepustki od 25. do 28.06.1982. Prośbę o jego zwolnienie złożyła 27.09.1982 do komendanta wojewódzkiego MO w Radomiu żona. Zwolniony 9.10.1982 z Ośrodka Odosobnienia w Łupkowie.

IPN Ra 04/184 (185/III).

Jan Gajda jest wymieniony w materiałach KWMO w Radomiu z lat 1981-1982 dotyczących osób internowanych z województwa radomskiego. W notatce służbowej z 11.06.1982 naczelnika Wydz. Śledczego KWMO w Radomiu dotyczącej wizytacji Ośrodka Odosobnienia (OO) w Kielcach, znalazła się informacja, że podczas przeszukania 4.06.1982 w celach znaleziono i skonfiskowano m.in. u Jana Gajdy „koperty, karty pocztowe, kartki papieru różnych formatów ostemplowanych pieczęciami sporządzonymi przez internowanych”. Wedle notatki z 21.05.1982 miał być przeniesiony z 2 innymi osobami do nowej celi, która była podsłuchiwana, dzięki czemu SB zamierzała poznać „ich wrogą działalność prowadzoną na wolności w Elektrowni Kozienice”. Z notatki datowanej 19.07.1982 wynika, że Jan Gajda przebywał wówczas w OO w Łupkowie. Potem, 3.08.1982, został osadzony w OO w Rzeszowie-Załężu, skąd miał przeniesiony w inne miejsce 27.08.1982. Zwolniony 8.10.1982 z OO w Łupkowie.

IPN Ra 04/230 (231/II), k. 145, 151, 155, 166, 176, 195, 198, 205.

Jan Gajda jest wymieniony w zbiorze meldunków Wydz. Śledczego KWMO w Radomiu z lat 1981-1982 przesyłanych do Biura Śledczego MSW, a dotyczących akcji „Jodła” i „Klon” czyli internowania i prowadzenia rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych po wprowadzeniu stanu wojennego. Jan Gajda występuje w dwóch pismach skierowanych do naczelnika Wydz. Inspekcji Biura Śledczego MSW: z 21.05. i 11.10.1982. W pierwszym znalazła się informacja, że został wraz z dwoma innymi pracownikami Elektrowni „Kozienice” internowany na wniosek Wydz. V KWMO w Radomiu, natomiast w drugim informowano, że 9.10.1982 został zwolniony z internowania.

IPN Ra 04/232 (233/III), k. 99, 125.